

Chiều chiều lại nhớ..

Hoài Ziang Duy

- Mai này con định thi hoa hậu đó chú.
 - Trời đất! Nói thật hay nói chơi đó?
 - Thật mà. Tụi bạn rủ nhau, chỉ có con đường đó mới lập thân nhanh được. Chú thấy sao?
 - Chú hả? Chú không thích cái vụ khám, cân đo, vòng eo vòng hông kỳ cục lắm, cái gì người ta cũng coi được.
 - Có sao đâu. Họ nói là thủ tục phải vậy mà, sơ khảo vòng loại gì đó. Mà sao người ta thích coi nhiều vậy, lại chụp hình để dành, nói là làm hồ sơ nữa.
 - Cái vụ này chú không rành, phức tạp lắm. Nó không giản dị đâu. Người ta có nhiều con đường để đi lên, nhưng đường ca hát và đường thi hoa hậu nó gán như nhau. Cái nào cũng có cay đắng, tủi buồn, sung sướng và nước mắt.
 - Cháu chưa thấy lần nào tổ chức cho đàn ông thi cả a. Đàn ông mà thi thì ban giám khảo phải là các bà khám lại, chấm điểm, tuyển lựa, mà không thể gọi là hoa hậu được. Hoa là bông, hậu là bà chúa. Gọi là hoàng tử thì so với chữ hoa hậu thấy giống con cái quá, vậy là phải gọi là gì mới được. Chú nghĩ thử coi?.
- Thụy cười. Thật tình, bắt ngờ quá Thụy chưa biết gọi danh xưng gì đối đầu với chữ hậu. Hoa là không được rồi. Chắc phải dùng chữ Đế. Đại Đế? Cái bọn nhậu uống nhiều hay xưng Đại Đế. Chả nhẽ đưa danh từ này tiêu biểu cho bọn uống rượu. Gọi Đại Vương thì có vẻ giống sơn tặc quá. Chỉ còn nước cười trừ. Thụy nói :
- Đàn ông thi sao được. Ông nào bụng cũng bằng ngực hết. Con nít thì ngực lép, đàn ông thì bụng dày ra.
 - Đàn bà mà khám các ông chắc vui lắm chú hả? Chỉ vụ mắc cỡ thôi cũng đủ run tay khám rồi.
 - Tháng trước gần Tết đó. Chú thấy không, cơ quan ban ngành, nhà báo, ở đâu cũng ì xèo vận động thi hoa hậu bán vé hết, như chơi xổ số vậy mà, còn chú đưa rước bọn này nhiều tháng, chưa bao giờ nghe chú nói gì hết. Chú có vẻ hiền hòa không giống giới xích lô nhà nghề.
 - Tôi hả? Cũng như người khác thôi. Người ta đi lên bằng sự nghiệp, còn mình muốn nhanh hơn nên phải chạy, mà chạy vòng vòng.
 - Chú nói chuyện nghe vui thiệt.
 - Cháu nói cũng có duyên.

Chiếc xích lô chậm lại. Thụy kéo thẳng tay cho xe đỗ lại bên đường. Trên xe cô gái sửa lại mái tóc, kéo vạt áo rồi thong thả bước xuống. Cái xác tay đeo trên vai, miệng cười nói. “ Tới chú đến rước nghe”. Không trả lời, Thụy chỉ gật đầu.

Buổi chiều xuống. Thành phố đã nhá nhem tối. Xong một người khách chân Thụy lại mỗi thêm một chút. Mỗi ngày sau buổi tan trường rời bụi giảng, trở lại với đời sống áo com. Đó là tiếng thờ dài. Nhiều khi nhìn những đôi mắt mở to chăm chú, những cái đầu nghiêng nghiêng liếc trộm, hình như đâu đó Thụy thấy lại quãng đời ấu thơ của mình. Đã bao năm qua sống với đời sống này. Đã bao lần Thụy muốn rời bỏ nó, nhưng có một cái gì níu kéo, vướng vắn. Thụy không muốn là gánh nặng cho gia đình. Con mỗi ngày một lớn. Ai cũng phải đi làm mới đủ ăn... Tiền lương dạy học lãnh ra cho một tháng, chỉ hơn tuần là hết sạch, chưa kể những lần chạy gạo thuốc men. Dạy học và viết lách. Đó là chuyện hồi trước. Cái nào cũng tim óc. Vứt đi những lời nói, vứt đi những đêm dài để viết, để hình thành tác phẩm. Thụy có niềm vui, nghiệp dĩ chính mình. Tất cả những gì qua đi. Bây giờ chỉ còn lại mớ sách đã nằm yên trên quày kệ trong nhà. Thụy không muốn nói, muốn nhắc lại. Người ta đã từ chối, phê phán luồng văn học mà Thụy đã sống trước kia. Tước bỏ mọi điều, nhưng trong lòng Thụy nổi ray rức vẫn là điều khôn nguôi. Viết cho ai đọc và viết để làm gì. Thụy không muốn là mục tiêu cho sự khuyến dụ và nhận lãnh những phê phán. Như bao người khác. Thụy đã sống những năm dài chờ đợi. Một cái gì đó ở ngày mai. Lâu ngày rồi thấy nó mơ hồ với áo com trước mặt. Chỉ

còn mỗi ngày lên lớp dạy. Thụy muốn an thân với chính mình.. Còn giữ được vai trò này phải chăng Thụy có cái hèn của người chưa dám rút chân thực sự. Níu kéo giữa bản chất trí thức không dám tự nhận và thực tế phải đương đầu. Rút vào trong tối là thu lại trong cái vỏ ốc, cái hào quang bao che nhân phẩm. Đứng bên lề nhìn người ta sống, bon chen hay tự mãn. Rồi còn dám học trò bao quanh. Phải chăng Thụy còn muốn được kính trọng tôn vinh. Nhưng có điều mâu thuẫn. Thụy sợ một hôm nào đó, ù người thầy trên bục giảng chỉ là người đập xích lô ban chiều bị bắt gặp. Nhiều lần nhận những đồng tiền quảng trả vội vã, mặc cả với đủ thứ hạng người, nhẩn nhục để nhét đồng tiền vào túi. Thụy chỉ mong một ngày bình yên. Cuộc sống không còn là nghề tay trái nuôi tay mặt, mà bằng đôi chân, bằng mồ hôi vã ra trong bộ đồ che mặt đội lốt.

Người đàn bà hình như nhìn Thụy đã lâu. Rồi có tiếng gọi. Thụy không nghe rõ. Đến khi bà ta bước lên xe. Giọng nói dịu dàng cất lên.

- Đi thôi, anh.

- Đi đâu thưa bà?

Có tiếng cười bốn cột đi sau giọng nhỏ nhẹ.

- Anh cứ chạy theo ý anh muốn, lòng vòng chỗ nào mát mẻ, tôi muốn được yên. Đừng ngại, tôi sẽ trả tiền giờ cho anh.

Đã quen những lần chở khách ngoại kiều. Thụy gò lưng đạp. Gió từ bờ sông thổi vào sáng khoái. Tiếng người đàn bà nhắc lại lần nữa:

- Anh chạy ra hướng ngoại ô đi. Đừng sợ, tôi trả tiền mà, kể cả tiền giờ anh ngồi nghe tôi nói. Đừng nghĩ tôi như người đàn bà từ khách sạn đi ra. Hay có nghĩ vậy cũng chả sao.

- Dạ tôi đâu dám.

- Tôi đợi dịp này lâu rồi anh biết không, anh Thụy. Ngạc nhiên lắm hả? Tôi từ chỗ con bé mà mỗi ngày anh chở nó đi làm đó, tình tứ quá, lại chú chú cháu cháu.

Thụy cảm thấy hơi bực. Mọi việc đến có vẻ sỗ sàng, trơ trẽn. Giọng nói, hình dáng hình như có sự quen thuộc nào đó. Hay đây là đứa học trò cũ nào đã nghỉ học, không nhớ nổi. Trong đầu, Thụy điểm qua những nhân vật phá phách.

- Ngừng đây đi anh, kiểm chỗ nào ngồi.

Chịu ý khách. Cho xe dừng hẳn lại.. Người đàn bà bước xuống. Cái dáng cuốn hút quen quen Thụy nhìn từ đằng sau. Cái bờ lưng thon thon mái tóc xõa dài. Người đàn bà ngồi xuống, miệng nói:

- Ngồi đây anh, ngồi lại gần tôi nè.

- Câu chuyện bắt đầu từ cái đêm hôm đó.

- Cái đêm hôm đó là đêm gì?

Đột nhiên cái jupe bung lên và có tiếng la bật dậy.

- Úi da, kiến.

- Ở đâu?

- Kiến cắn chim.

Không nhìn được, Thụy bật tiếng cười.

- Kiến gì mà khôn vậy, sao bắt mùi mà cắn chim.

- Quý sứ anh, em nói kiến cắn con chim nằm chết khô kia.

Quý sứ anh! Cái tiếng này cùng với chiếc răng khểnh đã làm anh nhận ra Tuyết, Tuyết trước mặt mình của mười mấy năm về trước. Tuyết từ tỉnh lên Sài Gòn trọ học ở nhà vợ chồng Thụy. Cô nàng ngổ ngáo, phá phách pha chút lãng mạn. Lấy chồng sớm, vinh hoa hưởng thụ nhiều. Đã xa, đã bỏ đi lâu rồi. Sao bây giờ lại gặp.

- Ngồi chỗ này đi, không có kiến cắn chim.

- Quý sứ anh, y như hồi xưa, trong trường thì đạo mạo, viết lách thì móc lỏ.

Thụy cười trừ. Không khí có vẻ thân thiện hơn.

- Cứ tưởng là Việt kiều về nước, lên xe không cần trả giá chứ.

Mùi dầu thơm thoang thoang khi Tuyết tựa vào gần Thụy. Tự dung trong lòng Thụy cái cảm giác nao nao sung sướng. Không phải của ông thầy mà của chính Thụy, cái tâm trạng tình ái đánh thức Thụy dậy. Đã lâu, đã lâu lắm rồi, không có chút ngọt bùi, không có chút tâm tình để làm mình trẻ lại. Nắm lấy bàn tay Thụy, Tuyết kể:

- Từ ngày lấy Hiệp, không sanh con được, nhưng đã sao! Em vẫn là “bà” của một quận lẻ. Cái quận ở ngã ba sông cũng là quê hương mình, từ nhỏ lớn lên đi học rồi trở về khi lấy chồng. Cho đến ngày

tan hàng, quận cố thủ, Hiệp tử thương. Em phải bỏ trốn không dám trở về. Làng xóm còn đó. Rồi đến khi mẹ mất, ngoại mất. Những năm đầu lén lút trở về chịu tang rồi bỏ đi. Em sợ về nơi cảnh cũ, sợ vết đau, sợ kỷ niệm, bỏ lên Sài Gòn lập thân. Không nơi nương tựa, nhưng nhờ có tiền, dần dà em cũng chen vào cuộc sống mới đổi thay. Cố khuây khỏa, cố trốn lấp đi những đêm, những canh bạc dài, nhưng sao em vẫn nhớ, vẫn muốn kiếm tìm một tình thân, nơi cuống rún chia lìa. Đã lâu muốn gặp lại anh, nhưng ngại ngùng. Cảnh vật đổi thay và anh cũng không còn như trước.

Tuyết nói một lúc, rồi khóc. Giọt nước mắt ứa ra lặng lẽ. Cái bàn tay ngờ nghệch của Thụy thêm lúng túng. Câu chuyện của Tuyết cũng là của Thụy. Gần hai mươi năm rồi chưa về lại cảnh cũ. Lập thân, lập nghiệp ở Sài Gòn đã lâu. Đâu còn gì nữa mà quay về, lại sợ nhiều chuyện khác.

- Vợ anh bây giờ ra sao?

- Tết này, gom chút tiền cho mẹ con về xứ, đi cả rồi, chỉ còn một mình ở lại, phải giữ ngôi nhà, không có gì, nhưng Tết nhất không muốn đóng cửa.

- Anh này. Những buổi chiều thế này, em sợ lắm. Em sợ nỗi cô độc, lặng lẽ. Em có thể có những điều anh không thể có, như vật chất, nhưng chung quanh chỉ là những giả dối. Sau những rộn ràng là nỗi đui hiu. Có thể người ta sẽ không nghĩ em là con người như vậy. Nhưng với anh, em nói thật một điều, mỗi khi nghĩ về quê nhà, dù đã không còn gì nhưng sao em vẫn nhớ. Nỗi khao khát muốn sống lại tuổi nhỏ, muốn sống lại quãng đời qua.

- Ừ thì cũng như anh thôi. Cũng có bao người như chúng ta, chiều chiều lại nhớ chiều chiều, trông về quê mẹ ruột đau chín chiều. Đó là câu ca dao gần gũi ở lớp vợ lòng, nhưng bây giờ chiều chiều lại có ý nghĩa thâm sâu hơn, nhớ về ngày cũ là nhớ tất cả, nhớ về những ngày tháng đẹp, nhớ nỗi đau hoài mong ước hẹn.

- Năm này anh cho em về lại nhà anh, bỏ đi không khí chung quanh. Em cần có một tình thân, dù ngắn ngủi. Em sợ nỗi cô độc, đằng sau tiếng pháo, tiếng chúc tụng, đằng sau những lễ nghi lịch sự. Cho em về với anh đi.

- Bây giờ hả?

- Ừ thì bây giờ

- Anh còn phải rước cô bé mà em thấy đó.

- Không sao đâu, nó đón xe khác về, em là chủ nó mà.

Trong lòng Thụy, nỗi lưỡng lự. Có một điều gì phạm tội, có một điều gì mơ hồ đang len lỏi vào nỗi cô độc mà Thụy sẽ phải sống trong những ngày tới này. Một lúc ngần ngừ Thụy Thụy nói:

- Cũng nghèo như xưa, Tuyết có chịu được không?

- Có sao đâu. Em chỉ cần tình thân, tình người.

Hai người đứng yên. Tuyết nắm lấy tay Thụy như muốn nâng đỡ chính thân thể mình. Con chim bị kiến cắn còn nằm đó, và tiếng “quỷ sứ” chạy theo lên xe với Tuyết.

Giờ này đường vắng. Chỉ còn mấy gánh hàng rong đang vội vã trở về. Đạp xe ngang qua khu phố cũ; mỗi lần qua con đường Gia Long, thói quen là Thụy phải ngẩng đầu lên, ở đó bên trong có cái cầu thang tròn ốc dẫn lên trên. Ở đó năm xưa Thụy đã lui tới nhiều lần để đưa bài viết, ngồi đầu lảo. Bây giờ đã khác. Sân khấu đã hạ màn. Thụy vẫn viết rồi bỏ đó. Đôi lúc cầm viết lên tự nghĩ viết để làm gì. Có nuôi sống được gia đình? Nhiều lần như vậy, nhưng hình như ở đó là đời sống Thụy, cái đời sống thật sự ở tâm linh cần thiết như hơi thở. Đêm nay gặp lại Tuyết, cùng lúc nghe Tuyết hỏi:

- Sao dạo này anh không viết nữa. Bị cấm? Thì lấy tên khác. Hồi đó sách nào của anh em cũng tìm đọc. Giữ lấy nó như giữ tuổi đời mới lớn ngưỡng mộ anh. Ở chung nhà, mà sao hồi đó anh cù lằn quá, nhút nhát, chả bù với văn chương tình tứ, thô bạo.

- Còn bây giờ?

- Biết đâu được, hay bây giờ anh chỉ viết bằng cái đầu suy nghĩ của anh.

Đến nhà mở khóa cửa. Mở đèn đưa Tuyết vào trong. Thụy đẩy xe đến đầu ngõ. Trả tiền thuê cho chủ. Là xong một ngày. Trở về nhà, sao đêm nay Thụy thấy lòng mình hơi khác. Cái cảm giác không tả được.

Hình như đã chuẩn bị sẵn cho cuộc gặp sau lúc tắm rửa. Tuyết trở ra trong bộ đồ ngủ dễ thương, không chút son phấn, dịu dàng, làm Thụy thấy ngẩn ngơ. Nhìn Tuyết không phải là người đàn bà trước đây mấy tiếng đồng hồ. Tuyết có vẻ hiền lành như một loài bông búp ở hương đồng cỏ nội. Đằng sau lớp áo mỏng, cái thân hình mảnh mai mờ mờ ảo ảo như mê hoặc lấy Thụy.

- Anh nhìn gì dữ vậy?

- À không, làm chút chuyện đã.

- Để em, anh đi thay quần áo sạch sẽ đi. Em thích làm công việc nhà này. Đã lâu không ai bắt mình phục vụ. Sống bừa bãi quen rồi, đôi lúc cũng muốn làm, muốn lo cho mái ấm gia đình.

Tuyết quét dọn trên bàn thờ, sắp mấy trái cây ra đĩa, công việc làm nhanh gọn. Nhìn nàng mân mê từng món đồ, đôi lúc có vẻ thần thờ. Thụy cũng không hiểu nàng nghĩ gì.

- Chắc chị ấy không ngờ em đến đây, mà đã sao, anh em mà. Lâu lâu quay về chốn cũ, đời sống anh có vẻ thiếu thốn lắm hả? Anh mà đi làm cái nghề của em chắc không quen đâu. Phải biết sẵn đón vui vẻ, mà anh thì cù lần bỏ sù.

- Đêm nay em ở lại?

- Thì ở lại. Tuyết vừa trả lời vừa nhoen miệng cười. Cái răng khênh, cái đôi mắt tình tứ mở lớn.

- Em không sợ à?

- Sợ gì, anh đang hoảng mà. Em không ngủ đâu, phải thức suốt đêm. Mấy khi có lần can đảm này. Em cũng phải thấp nén hương cho mẹ, cho anh ấy. Lâu lắm rồi, anh biết mà, công việc nghề nghiệp em làm, cũng phải giấu đi.

Tuyết so nhang, đốt lửa, rồi đưa lên trước trán khẩn nguyện. Nàng đứng đó. Cái áo ngủ hở bờ vai trắng, dài vừa tới gối. Nàng lâm râm vái van. Thụy thấy cái đuôi nàng thon thả hạnh phúc như từ trên đóm lửa kia, lần xuống mái tóc, lần xuống vòng eo. Năm xưa Thụy nghĩ nàng nhỏ bé khờ khạo. Bây giờ như pho tượng đó. Tuyết hiện thân của một tình cảm êm ấm, khát khao thứ tình người đã xa. Tuyết thấy gì ở đó. Thiên đường hay quỷ dữ. Có đôi mắt bà mẹ. Có mái tóc già quê ngoại, cái miệng móm nhai trầu hay vòng tay của Hiệp buông xuống. Trước sau ai cũng về miền đất hứa, miền cưỡng hay nhận chịu cũng chỉ như một định mệnh của mỗi phận người. Khi đã mất mới quý cái gì không đạt được, khi đã già mới ngẫm lại được đoạn đường đã đi qua.

Tuyết ngồi xuống bên Thụy. Đôi mắt nàng ướt. Thụy nhả vòng khói. Nàng ngồi xích lại, kéo vạt áo che đùi, cặp chân nàng gác chéo.

- Hồi đó em đâu dám ngồi tự nhiên thế này phải không. Anh có sợ không?

Thụy không sợ. Cái cục phẩn trên bực giảng rớt xuống, hồi hộp thì phải hơn. Thụy muốn sống lại với những lãng mạn chính mình, khi cầm bút, khi viết, lúc vẫn vợ tình ái, lúc trầm tĩnh. Còn bây giờ những náo nức như ủa ra, then thùng trong ngôi nhà vắng lặng.

- Thăng trầm trong cuộc sống. Em muốn sống thật với chính mình. Đẹp bỏ đi đạo đức. Sống mà không đạt được điều mong mỏi thắm kín, quãng đời còn lại với em chỉ vô nghĩa.

- Đâu phải lần cuối, Tuyết nói chi vậy.

- Biết đâu, liệu còn có duyên nữa hay không, ngày mai anh còn có bồn phận. Em chỉ là chiếc bóng đi qua đời anh, nhưng với em anh là người đứng lại.

Nàng ngả vào người Thụy. Cùng lúc hai cánh lục bình lạc loài trôi tấp vào nhau. Nỗi bất hạnh của tâm tình dâng hiến vẫn đục. Ở nơi quê nhà năm xưa tĩnh mịch, có bụi tre già, có tiếng mục đồng ê a thúc trâu lội qua vũng lầy. Có tiếng nỏ. Có trái sáng những đêm soi hồi hộp âu lo. Có người đi xa. Có người đánh mất tất cả, để rồi chiều chiều lại nhớ một phút nào đó, không gian như đứng lại, nỗi chua chát, nỗi mặn nồng. Cái áo Tuyết mất đi đâu mỗi, cái dây treo lơ lửng, đôi chân xoắn dài, bước qua cầu tre lắc lẻo. Hơi thở Tuyết nóng, ngực phập phồng căng cứng. Không biết lúc nào hai người ôm nhau rất lâu. Rất lâu để thấy dòng sông ở ngã ba quê nhà chảy lặng lờ. Dưới đêm trăng, có tiếng vỗ nước nhẹ, có điệu ầu ơ của thuở ấu thời. Mẹ mất đi, người thân cuối cùng rời khỏi em. Khi không còn ai che chở bảo bọc, mới thấy mình trưởng thành. Em vẫn mơ một ngày trở lại, nhưng không còn gì để quay về. Em cần một tình thân, chốn nương thân nơi quê nhà. Mỗi năm em sợ những ngày Tết đến, sợ nỗi cô độc chính mình. Tất cả đều khép kín, ai cũng quay về, tìm chỗ quây quần. Còn lại em, chỉ còn là khoảng trống. Hãy để em băng qua dòng sông, lội ngược dòng nước chảy. Nước quê nhà chia hai dòng mặn, lợ. Lây nước uống phải qua bờ bên kia. Thụy cũng thấy khát. Cái mặn mặn của giọt nước mắt chực hờ trên môi Tuyết. Cái bờ đê nơi quê nhà đã lở, nhưng ngực Tuyết không có dòng sữa chảy ra để hòa lẫn với ngọt lợ quê nhà. Nó vẫn căng cứng tức tưởi, thâm thì.

Đúng lúc ấy, đồng hồ gõ mười hai tiếng. Thụy đứng lên. Giao thừa, phải cúng mới được. Tuyết nằm yên. Đã ngủ hay còn thức. Tĩnh táo hay buông xuôi như đám lục bình trôi, dạt dờ dưới chân nàng. Bật diêm quẹt, đốt mấy nén nhang cúng ông bà. Thụy chợt nhớ câu nói của Tuyết, trước lúc kiên can chim. Cái đêm hôm ấy. Cho đến lúc này Thụy cũng không hiểu cái đêm hôm ấy đêm gì. Để rồi

chiều chiều lại nhớ...